

صالی — ۱ ایلول ۱۳۴۱

ایکنجی سنه — نومرو ۴۴

آپونه شتر اعلیٰ :
سنه لکی ۲۵۰
آلتی آیلغی ۱۲۵
فوق العاده نرسخه لر
ایچون ۵۰۰ و ۳۰۰
غروشدور .

مجموعه من هیئتتجه
طبعی تفسیر ایدلمن
اشاره اعاده ایدلمن .

ملی تحریک

اداره خانه :
باب عالی چاده سفده
اقدام یوردی
اتصالنده کی بناده
دائرة مخصوصه

ساحب و مدیری
محمد مسیح

هر آبلک برنجی داوره بشنجی کونلری هیقار، علمی، ادبی، اقتصادری، فنی رسمی مجموعه عدد

تورک نقش تارنجه مولویر

- مابعد -

مولوی متعلیه استاد آسویله بیلیرزکه نقاش (عین الدوله) طرفندن (مولانا) نیک و رسملری آلتدینی زمان کاغذ اوزرینه بایلمیشدی. برچوقلر عینک ایران اصولی دیسه فرض ایتدیکی قلاسیک ترسیم بولی اوورآه آسیا مکتب لرنک قبول ایتدیکی بر طرزدن باشقا بر شی ده کلدی. حتی تارنجه اسکی دورینه چقاجاق اولورسوق اوغور تورکری زمانده دری، دووار و کتاباره کوزهل بر اصول ایله نقشلر بایلدینی کورورز. بو حقیقت اون طقوزنجی عصرده تنور آتیمکه باشلایان اوروپالی ارکه نولوغرلرک تدقیقلر یله ده آکلاشیلماقده در.

نقشه کی بو طرز اسلام دینه کیرن تورکر ایله کوچوک آسیایه داخل اولش، اولاسلجوقیلر و صوکراده عثمانی هنرورلری طرفندن قبول ایلنشدی. و عثمانلرلر ده «بروسه مکتبی» تأسس ایتمدن اول اورخان غازی زمانده چالیشان تورک صنعتکارلری آلتده بو طرز و ترسیم اصولنک موجود بولوندوغنی بیلورز. بو صورته اساسی حاضرلارنان نقش حیاتنک کوک آتماسی بروسه مکتبی ایله اولویوردی. معماریده اولدوغی کبی محیطده بولونان انشائی مازمه جنسه کوره بر شکل اکتساب ایلیمشدی. ناصل شرق نقش مکتبلری آراسنده بر طاق خصوصیتلر وار و بوفارقه ایله بر بردن آیریلورسه عینی شرائطی تورک صنعت مکتبلری ایچینده تطبیق ایدم بیلیرز.

سلجوقی دوری معمارینده بویوک، کوچوک بوتون آجیققلر کر اصولیه نور تواریسه، عثمانی دوری آثارنده کرلر حال و وضعیتلرینه کوره انشائی و کوزهل شکلر آلارق قایتمقده در. هر ایکی مکتبک تفکیکنده آجیققلی قاپالماه سی ایدمن انشائی اقسام شکل و وضیعی واردی.

سلجوقیلرک آنادولوده طوغلا انشائی و عثمانلرلر بول طاش اوجاقلری یانده طاش معمارینه تبدل ایتشدی. بونی ایلاک دور و اواخر دورلر ده وغرو وجوده کلن اثرلر ده ده تعقیب ایتنک امکاتی دایما موجوددر.

سلجوق و عثمانی نقش مکتبی ایله بیزانس، عجم، چین، هند و دیگر شرق مکتبلری بیننده بعض رابطلر واردرکه بو، لک زیاده تعقیب - اساس قاعدلری تشکیل ایدر. فقط صنعتکارک مزاجی - شخصی و محیطی اطعاجات کبی فاروقی -

اوریشینالیتلری ایله بر بردن تفریق اولونورلر. حال بویکه سلجوق و عثمانی مکتبلرلر غایه دایما بر نقطه یه دوغرو گیدر. شو قادر واردرکه بویکی مکتبک معماری اثرلرلر ده اولدوغی کبی محیطه و زمانه کوره نقش موضوعلری و رنگلر تحول ایدر.

آل سلجوق دورنده نقشه آله غورق، سه بویوک رسملرله باشلانیدینی حالده، آل عثمان زماننده په زاز، پورتره، قومبو-زیسیون موضوعلرله ابتدا ایدیلوردی. بو ایکی دورده ده منظره، ترکیلر و منفرد پورترلر ترسیمنده تورک صنعتکارلری بویوک موفقیتلر آلد ایتشدی. عثمان اوغوللری کوننده بر جهرمی موده ایتنک، آتوک سرتلکی و بایوموشاقلنی، جلدک بارلاق و ششاقیتی حسن ایتدیرمکی ائی بیلیردی. هیچ بر زمان عجم و رسمالمنده کورولن ایده آلیم - خیالیون مسلکی تورکرلر ده ره آلیم - حقیقیون مکتبنده لک آزر بولمقده در. بوندن تورک نقاشلغنده خیالی موضوعلر ده اوغراشیلما دینی ظن ایدیلیمسن . . .

عجم و رسمنک باشلیجه خصوصیتی (چیزکی رسمی) اولماسیدر. او، رسمدن زیاده دوشونن بر خطاطدر. اساساً عجم یازیسی (تعلیق) حد ذاتنده بر نوع رسمدر. و رسمده بویوک بر موقع اشغال ایدر. رسم آکتریا و رسمنک اطرافنی (تعلیق) لک آنهنگدار خطوطیله یازیش ابیات ایله جوریر و یاخود برنجی بلانده بوش بر اقدینی بریره رسمک تعلق ایتدیکی شعرک ایلاک مصرعاتی یازار. عجم رسامی دقتی بر نقاشدر. اشکاک کنار خطنه فضل براهیت ویریر. اونک ایچین عجم رسامک کوزی نوکنده انسان اوپله بر هیئت - سلوئت درکه دوتلکسز و حیقتنیز بر زمین نوزرینه انعکاس ایدر [۱]

[۱] آل یازماسی عجم کتابلری ایکی صورته زین اولونوردی. بری بله متنا اولمایان آل یازمازنده، صنعتکار رسامک آنا خطرلی سیاه و یا قیرمزی قوروشون قلیله کتابده بوش بر اقلان صحیفه نوزرنده چیزدکن صوکره بویار ایدی. ایکینجی اصلده کرانیا آل یازمازنده ایسه رسم دوغرون دوغروب کتابک صحیفه لری نوستنه ترسیم ایدیلهدی. رسم آیری بر کاغذ نوزرینه پاییلیر، بالاخره صحیفه مخصوصه نه الصاق ایدیلردی بویار ضغ عربی علوانده اریدیلوب قولانیلیر. رسم کاغدی ایسه یته ضغ عربیده حل ایدلش انچه بر آتلی طبقه سیله مستوردر. رسم، رسمی بو طبقه نوزرینه چیز و بویاردی. مینا نوده کیمهرات رسملری بری بری نوزرینه پاییلهدیلش بر چوق آتون و دقلر لیسوری بر اوجه ایله عسلیله پاییلردی. صنعتکار نادار رسملری اعضالار. اعضالادینی زمان اسنی غایت انچه

مولانا

پہلے نسخہ شدہ کی مقالہ (۴) نومبر ۱۹۴۰ء
ایشیائے اوردو، "عزیز قول کی سیونڈن"

عزیز قول کی سیونڈن مولانا: ۲

مئی ۱۹۴۰ء، نومبر: ۴۴

اظرافده کی مناظر استاد آلیله ترسیم ایدیلدیگی حالده اشخاص جانیمزیش کیبی دورغون وبی حسن کوونور .

بعضاً بولولطی سما آلتنده منظره لر صولونون ونه یاتیمز بر خزن ایله اوزانیر . بعضاً براق بر سما آلتنده تا اوزاقده نوزرنده شکرک صاویشین ایشیقلی طاتیلانستان و اوییین بشلیمتراق ویا افلاطون رنکلی براقی حس اولونور . بعضاًده آغاچلرک قویو نفتی کولکلری آراسندن صیزارق داها زیاده بارلاق کوورونن آتشین برغروپک چوق قوتلی قیرمزی ومور رنکلی کووولور .

نجم رساملری ، حکایه لرلن و شعرلردن الهام آلان موضوعلری ترجیح ایشلرلر . اولنک ایچین نجم رسمی نجم شعری کیبی دار بر موضوع دائرمندن چیقامامشدر . آفتشامک اطرافه داغیلان کولکلری ایچند، ترک اولوندوغی ایچین اغلیان برقاین ، آتشین برکونش آلتنده باریلدا این غالب برسواری... ایشته بوتون موضوعلر کرک شعرده ، کرک رسمده آرز چوق بونلردن عبارتدر .

بعضاً تاریخی رسملرده ترسیم اولونوردی . فقط بونلرده حقیق وقایع تصویردن زیاده افسانه لری ترجیح ایدلردی . ایلمسهرلرک چهره لرک بکزه ییشنه هیچ اهیت وریله زدی . نه وقعه نلک جریان ایتدیگی محلی ، نه قهرمانلرک چهره لرلرله وقعه بی میدانه کتیردن حسابی قله آلمزلردی . بونک سبی شهره سز نجم رساملرینک دینی رسملر یامادیفندن ایلری کلیور . دینی تصویرلر یامش اولسه ییدیلر حسابات ، دین ، تئیری آلتنده حیالک ، انسانلرک وروحک تحولاتی تدقیق ایدلش اولوردی .

نجم رسامی ، تلک انسان تصویرنده « پورته » دفته شایان بر بیلکی وموقیت اراما ایددر . کولکسز ، « موددل » سز ، یالکز برقاچ خطله چهره نلک حقیق معناسی ویرمه موق اولور . رسمی بوزان ایلمسهره ، ایشله ملره قوماش فشرلیته ، الماسلره فضله اهیت وریلکدهدر . زیر قترعه ت ویریلدن بواهیتم قاشک قوسی ، کوز قاقبارینک قیریشیقانی ، دوداق خطی ، آیین چیزکیسی وصاج صاقال نوجاتندن باشقا دیکر اقسامی حذف ایدیلدن چهره نلک ساده لیکله بر تضاد تشکیل ایددر . مع مافیه ۱۶ نجی عصره عالدبعض منباتورلرده باقیشک بارلاقانی پک قوتلی کوورونور . بوندن باشقا نجم رساملری معماری اثرلر وسائر اشیانک قترعاتی نقش ایتکده پک مفرطانه حرکت ایددرلر . خالیلری وپرده لرک نقشی ، صدشیکلک ویا میاجلیق ، آغاچلرک یاراقدری

نجم رسامی ، حقیقی اولدوغی کیبی تصویردن قاچنیر . شاعرک حریم حسنی مرثی برحاله کتیرمه ، خیالنه بر حقیقت ویرمه ، حاصلی اشکال حقیقی خیالی بر هوا ایله محاط اولورق کوسته ویرمه کالیشیر . اثرلرنده انسان وجودینک تشریحی خصوصیتلری یوقدر . مفصللارک حرکات ، عضلاتک قاقباریقانی حس اولونماز . بعضی استثنالره نجم رسمی مناظر قواعدینه تمایله بیکانهدر . نجم رسامی ، چینی رسام کیبی اوزاقده کی اشیانی بر آزا اولمش اولورق ک یوقاری په داها یاقین اولالری تدریجاً داها آشاغی په ترسیم ایتک صورتیله مناظر قواعدینی تلافی ایدردی .

نجم رسملرنده قوموزیسیون ای مرئیدر . اوراده ، آنه نلک موافق بر تلقیسی ، اشخاصک تجمعنده بوپولک برمه ارت اثری کوورولور . رسملرک هر ایکی نصفی یکدیگرکله منظرلر اولورق یاپیلردی . اشخاص چوق طبیعی بعضاًده پک آنه نلدار و طریف وضعیتلرده تثبیت ایدیلشدر . اسکی غرب رساملری کیبی نجم رسامی بروقه نلک ویا بر حکایه نلک مختلف صفحه لرینی برلوحده ترسیم ایتکی پک ساهدر .

بو اثرلرده معماری آثاره آبریلان موقع بوپوکدر . رسامک کندینه خاص مناظر قاعده لری سایه سنده آنان لوحه نلک بر نقشه سندن بشلایارق وقایعک تسلسله مانع اولادن دیکر اوجونه قادر کوز کوز دیریه بیلیر .

نجم رساملری رنگ خصوصنده امثالسز استاد ایدیلر . اثرلرینک موضوعی اولان مبهم وخیالی برشرر و حکایه بی بوپوک بر نزاکت حسی ایله تصویر و تلون ایددرلردی . دائماً یاریم رنکاردن چیمق سزین ضیا والوانی جائلی و سسجاق اولورق حسن ایتدیرمه موق اولمشلردر . بعضاً متمم رنکاری یان یانه کتیرمه ویا خود یالدری ، سیاه ویا ض رنکاری آینی قولانمقی صورتیله قوتلی وکولکده ماهر ایدیلر . فقط برشیلری نقصانندی . بر انسان چهره سنه حقیق افاده سنی ویرمه ، جائلی اولورق ترسیمه موق اولمشلردر . اونلر فعلی ددکیل ، فعلدن آنان تأثیری ترسیم ایلدرلر . شخص وقعه نلک عالنده قایب اولور .

بر تطبیق ایله یازوب رسنلک برکوشه سنده کیزلر . او سورلرله که بعضاً او اسمی اوقومق مشکدر . شاید رسمده بر بنارسمی موجود ایسه صنعتکارک ویا کتانی ایصلارایان حکمدارک اسمی بنالک جبهه سی نوزرنده بر کتانه حالنده تسطیر ایدیلیر . آل یازماسی کتابلرک سورکندمه کی تاریخ منباتورلرک تاریخ ترسیمی ارامه ایتدیز . ذرا رسملر کتانی کتاب یازیلندن سورک ایدیلیرلر ارمه علاوایدیلشدر .

کبی شیره رسملرله چوق اهام ایدرلر دی . فقط بو مختلف
دنگر بریریه اوقادار ای امتراج ایشدرکه کوردنلر بومالغنی
طبیعی بولماقله برابر چوق خوش بولورلر دی .

عجم رساملری ، چیچک و حیوان ترسیم ایدرکن شرق
مکتبلرینه خاص اولان تشریحی معلوماته و حرکتلرک طبیعیکنه
عودت ایدرلر .

اولجده کوردولدیکی کبی یازی عجم رسمنده مهم بروج
اشغال ایدر . بورقافسی تمایله نوتهمین و یالکز اوتاسر بستیجه
ساریلان برچیچک بکزره ۱۶ نجی عصر رساملرینک چهره چیهولری
هپ یازی ایله چوروشدر [۱] .

عجم میناتورلری حقیقده کی معلومات هجری ۶ نجی عصر دن
باشلار . بو عصر دن ۱۱ نجی عصره قدر اوراده اوج بویوک
« رسم مکتبی » بری برینی بلافاصله تعقیب ایدر و بوتلر ایرانده
بش عصر قادار حکم سورن اوج بویوک سلاله یه تصادف ایدر :
موغوللر ، تیمورلر ، و صفویلر .

ایرانده ایلمک میناتورلی کتابلر ترکستانه ایران قلیجی آلتنده
پیرلشدیرن موغول حکمداری (هلاکو) زماننده کوروونور .
أساساً مرکزی آسیا تورکاری ، قاری برذوق صنعت مالکدولر .
۶ نجی عصرده تورک پرنس لر دن (قولکین) وفات ایتمکله
برادری « بیلجه خاقان » متوفانک نامنه بریویوک معبدانشا ایتدیرمش
و بومعبدک دووارینی ، جیندن جلب ایدیلن آلتی جین صنعتکاری
رسملرله تزین ایشلر دی . بووقه دن آ کلاسیلاجانی نوزره
اوصیلارده جین ایله ترکستان آراننده مناسبت صیق ایدی .
حتی موغوللر ایرانی استیلا ایتدکارنده اونلره جینی کاتبلر و ترجمانلر
رفاقت ایشدی . بوسبله استیلادن صوکر اعجمجه ، تورکجه کلاملرله
دولدی . و عجم صنعتی جین صنعت دستورلری نیمه مک باشلادی .
زیرا جینلیر بوخصوصده ایرانلردن پک چوق مترقی ایدیلر .
بوصورته ترکستانده و ایرانده (جین) صنعتدن ملهمه فقط بوس
بوتون باشقا بر رسم صنعتی وجود بولدی .

موغوللر دورینک میناتورلی کتابلری چوق ده کیلیدی .
و میناتورلر اینجه و دقتی بمرهاتله پایلمایوردی .

تیمور ، ایرانده موغوللر دورینک بیراقدینی شورشی تنظیم
ایتدی . و خانلی « شاه رخ » ک حکومتی عجمستانک مثالی آ ز
[۱] عجم میناتورلری ایشیلک طریزی ، آفتام غزنیسی ،

کوردیکی برصاح و سکون دوری اولدی . بوتون تیموریلر صنعتی
سه وهرلر دی . خونخوارلغندن بحث اولونان تیمورلرک ، حافظک
و نظامینک شعرلری لذتله اوقوردی .

تیمور ، رسمیده پک سه وهردی . و بوتون عالمی افرادینک
رسملری پایدیرمشدی . حقدی (اولوغ بک) پای تختی اولان
« هرات » شهرنده ادیبلر ، شاعرلر و رساملرله یاشاردی . زمانمزه
انتقال ایدن برچوق اثرلرک نوزرنده موغوللرک کتبخانه سی مه ری
واردر .

تیموریلر دورینک رساملری موغوللر زماننک رساملرینه
قات قات فانی اولمغه برابر رسملرله قوتلی برچین تأثیر ایدر و نوزر :
عینی ترسیم اسلوبی ، اشخاصده عینی یوقاری چکیلش کوزلر ،
عینی ایلسه لر ، عینی بولوط (Tchi) شکلری . تیموریلر دورنده
سمرقند ، هرات ، بخارا ، خوه شهرلری برر صنعت مرکزیدی .
تیموریلردن صوکر کله ن صفویلر تیموریلرک عجم مدنیتده
بیراقدینی تورک تأثیرینی ازاله ایتمک اینجون خیلی چالیشمشرلرده
موفق اولامامشلردر . کرک ملکیده و کرک اورودده یته آک
یوکسه ک موقعلری اشغال ایتمکده دوام ایدن تورک لرک معاونتدن
مستغنی اولمغه برتورلو موفق اولامامشلردر .

صفوی حکمدارلرینک الک مشهوری (شاه عباس) دورنده
تمایز ایدن رساملرک برچونگی تیموریلر زماننده برر صنعت
و مدنیت مرکزی اولان سمرقند و بخارا مکتبلردن کشلردر .
بودودده رسم ، یوموشاق ، قوای ، دهرین و مؤثردر . حرب
و آو و تخمینلرله حیات و حرکت ، عالمه و رسملرله صیجاقلق
و صمیمیت ، منظره و رسملرله طبیعت قارشیدی دهرین برعشق
کوروونور . چیزکی اودرجه آمین و قوتلی درکه آک بویوک غرب
استادلرینک چیزکیسیله رقابت ایدیبیلر . بودورک رسم مکتبی
مؤسسسی استاد (غوغ) در . اونکله ماهر شاگردی (جهانگیر) در .
جهانگیر پیرسید احمد التبریزی ایله مشهور هراتی بهزادی
یتیشدرمشدر . بودورک بویوک رساملری میاننده شاه عباسک
سراینده چالیشمش اولان هندلی مانی واردر .

شهاب الدین

نورکک استقامتلی محافظه ایدریمیلی اینجی هزاردهده
هاکیم اولمسی لازمدر . بوده انجی « نورک طیاره صحنی » نه
بارده مکندر .